

VÖG VOLAPÜKA.

,Daniil Morozov': redakan
ä vicifal,
,shido2308@yahoo.com',
,Ekaterinburg', ,Rossija' / Rusän.

Jäfidot soqa bevünetik Volapüka.

YELOD 34^{id}. NÜM: 5. 2024 MAYUL. PADS: 37 jü 44.

O Volapükaf lens valöpo!

Sekü säks de reidan ömik eslundob ad notükön su pad lätik nüma at notedis vönädik, kels jonons, das köls kil Volapüka suvo pägebons ün tumyel degzülid. Ya ün novul yela: 1885 < el J. M. Schleyer änunom in Volapükabled okik, das Volapük labon kölis kil oka, „sevabo violäti, goldaköli e grüni, bi Vp eprimon so mükiko, äs viol; neodon ad benoplöp goldi mödik; e spelon (diseinön) ad ai blinön dabeni gretikün menefe” (binos nitedik, das sperantamuf gebon köli sümbolik bal etas; el Zamenhof äsevom-li bosu dö köls Volapüka?). Ün yunul yela: 1886 < Volapükabür in ‚Konstanz’ äprimon ad selön tanodis ko köls et asä propagidamedis Volapüka. Tanods kilkölik pägebons pö kobikams veütik. Ön jenet lezäla limans Volapükakakluba di ‚Peterburg’ ägebons kölis ot fomü flors mekavik (violät pälogon su florabledem, grün su kaul) ko tanod yelovik ü goldakölik. Vönaoloveikod at änepubon primü tumyel teldegid nelabü lezälizels e kongreds Volapükanas. Nu pos rop lunüpik köls valik kil et palogons su tiädamadog gaseda obsik. No reafonsös dönu in glömäd! Pogebonsös — ön jenets zesüda — i su tanods u stäns kilköliks!

Suköl särvigastofädi florüpik kilkölik
redakan:

Küpäl demü pats.

Fa ‚Frank Roger‘, tiäd rigik: ‚An Eye for Detail‘. Ini Volapük petraduton fa ‚Hermann Philipps‘.
 El * malon vödis anik, kels paplänonns dono.

Jiel Alice älogof ini lok ed ävestigof lokamamagodi* oka. „Bos jinon neverätön“, ätikof, „ab kis-li üfo?“ Pos zog bosik änokof len glät. Lokama=magod ofa älölogon jekiko. Of it ädunof-li atosi? Ämö=gos-li, das lokama=magod äjonon-la bosu, kel ädiston de dun lönik ofa? Äkanoy ye te sevön, vio älogodoy, if älogoy ini lok. Ab lio äkanoy-li üfo labön fümi, das lok ägevon magodi veratik? E lio äkanoy-li sevön, das lokamamagod oya änepubonöv, if no plu ästanooy fo lok?

Älemufükof kapi, e lokamamagod ofik ädunon leigo. Too ädotof. Loks äbinons dins vemo trätiks. Neföro ikonfidof löliko onis. Lio äkanoy-li fümön, va äjäfidons verätiko? Ba äkanoy vestigön atosi. Äzisukülof in saked ofa ed ätuvof dini ut, keli isukof.

Medü lipastib* ädäsinof sirki sui cüg nedetik. Lokamamagod ofik ädäsinon sirki sui cüg detik – jünü äbinos verätik. If nu ödäsinoföv killieni sui cüg nedetik lokamamagoda okik, killien leigik öpubonöv-li su cüg lönik detik ofa? E lio ökanoföv-li vestigön atosi ön mod votik, kas logön ini lok? Loks ga sio mödo no äbinons konfidoviks.

If ölogoföv-li ini lok votik? Ab dub atos övedükoföv dinädi at fikulikumi nen zesüd. Lio ökanoföv-li fümön, das loks votik öbi=nonsöv konfidovikums ka lok ut, fo kel ebo nu ästanof?

Id ökanoföv säkön votane utosi, keli älogons in logod ofa. Ab if pösod somik ögevonöv-li nünis neveratik, desino u nendesino? Mens mödikün ga no älabons küpäli demü pats.

Pas äzogof, tän ädäsinof killieni sui cüg nedetik lokamamagoda. Du däsinam ämufof boso kapi, e dub atos i lokamamagod oka ämu=fon, dub kelos tipot lipastiba äkontagon logi nedetik ofa in lok.

* **lipastib** – lipstick, Lippenstift;

lokamamagod – mirror image, Spiegelbild.

Pluna äloganutülof*, äsva bos ireafon-la ini log ofik. Äbinos-li sek mufa nendesinik ofa? Nemögö!

Ävestigof staböfikumo lokamamagodi oka, bos ätrubükon ye logami ofik. Ekö! kis ijenon-li tefü log detik ofa – nedetiko in lok? Älogoton boso sveliko e vemo dofareda=köliko, äsva ek iflapon-la me pun ta log ofika lokamamagoda. Va kod atosa äbinon-li lipastib ofa? On ye ga no idranon lü log lönik ofa, vo-li? Jenöfo bos no äbaibinon, äsä ya iniludof. Dönu pluna äloganutülof. Süpo äsenof, vio dol äsüikon in log nedetik ofa. Ädoatof prüdiko oni ed äkonstatof, das log jenöfo äbinon mu senöfik. Äsümädof-li üfo lokamamagodi oka? Atos ga sio äbinon nesiäm voik!

Log ofa äprimon ad dolön vemo, e ledredäl äbemekädon ofi. Ätikof: „Lienetikos at muton finikön. No sevob, kis ejenon is, ab nu saidos.”

Log dolik ofa äfärmon. Täno äflapof levemo ta lok.

Äluvokädof sekü dol, ven pun ofa äjokon ta glätot. Lok ädäbrekon e jeps ädofalons zi. Me log bal älogof lü nam okik, kel levemo äbludon ed ädolon. Täno äsenof, vio logod ofa pädrefon dub bos düfik, ed i log votik nog jäfidöl päfäipedon*.

Val äblägikon, e tikod lätik ofa äbinon: „Jenöfo bos löliko no äbaiäbinon tefü lok at. Binos gudik, das edäbreikob oni.” ■

* **loganutülön** – to blink (with eyes), blinzeln;

fäipedön – to squeeze shut, zudrücken.

SMILOBSÖS TELNA!

Tifel (tradutod fa ‚I. Kholin‘).

Tifel äkômom vöno neito dub litam in cemi sembala mena pöfik ed äsükom al tifön bos. Men pöfik, kel no äslipom, äsagom, takediko ome: O flen obik! Kömol neito al sükön bos is, kö sägo delo no kanob tuvön nosi.

Tifan.

Tifan äkômom seimna neito yufü litükam ini cem ömika mena pöfik ed äsukom bos ad tifön. Men pöfik, kel no äslipon, äsagon takediko ome: „O flen obik! Kömol neito ad sukön bos is, kö igo pö delalit kanob tuvön nosi.”

HIEL BOLES.

Finod koneda fa ‚Maksim Gor'kij‘.

„Dälö! kime-li?“

„Lesio elile Boles!“

„Ab jenöfo no dabinom-li?“

„Ag! o Yesus sa ‚Maria‘! E lio veütos-li, das no dabinom? lio-li? No dabinom, ab äsif dabinomöv-la!... Penob ome, e so jenos, äsif dabinomöv-la... E tefü ‚Teresa‘: jiat binob ob, ed äsif gepenom-la obe, ed ob dönu ome...“

Ereafob ad suemön... Ereafob ad stad so dolöfik, so legagik, so jemik demü bos. Nilü ob, ön fagot stepas kil de ob men ut lifon, kel in taled lölik labon neki, kel kanon-la trätön oni ko lelöf, ladöfo, e men at me fomälam datikon pro ok fleni!

„Kluö! epenol pro ob penedi elile Boles, ed obo ebegob votikane ad reidön ati, e ven reidoy pro ob, lilob e cedob, das elil Boles vo dabinom! E täno begob ad penön penedi de ‚Boles‘ lü ‚Teresa‘... lü ob. Ven pro ob epenoy penedi somik e reidoy, lölöfiko süadob, das elil Boles dabinom-la. E sekü atos fasilikumos pö ob ad lifön...“

...Kios!... Diabö!... Benö! sis ettim eprimob nomöfiko telna a vig ad penön penedis lü ‚Boles‘ e gespiki de ‚Boles‘ lü ‚Teresa‘. Legudiko älautob gespikis at... Suvikna so äjenos, das ällilof loreidi onas ed äledrenof... me folidvög vemöfik äledrenof. E demü utos, das äsüükob pö of medü pened lü of de hiel Boles magälöfik drenami, nenmesedo änätükof pro ob hogis valik pö lustogs, jits e ret... Latikumo mö muls zao kils pos jenotem at pifanäböpof demü bos. E nu ba binof deadik.”

...Sevädan obik ämobladom zenapuini se zigarül, medito älogedom lü sil ed äfinükom koni:

„Kios!... Plü men ebelifon dinis biedälüköl, plü desiron vemikumo plitikosi... Ab no suemobs osi, du pajelobs me tugs vönädik obas äsvo me klots e logobs odis ön stad vali miüköl lupleida e süada tefü nensin valasotik obas.

Sek binon saidiko nensiämik... e vemo nenmiserik. So sagoy: mens sinöl-la... Ab kins binälo binons-li mens sinik? Bu valikos binons mens: bomem ot, blod ot, mid ot e nevs ot, äsä pö obs. Dü tumyels lölik

spikoy obes atosi ün del alik. Obs ga lilobs e... diabö! kio tatikälük atos valik binon! Jenöfo i ga binobs siniks e bo go dibäto siniks... ma stad gufurasümik sotülas valasotik fatüita e süada tefü pluam nevas e breinas obsikas tefü breins e nevs menas ut, kels teiko binons läs käfiks ka obs, badikumo skilons ad jonön simulo okis gudikanis, kas jonobs simulo obis... Too saidosös ad spikön dö atos. Atos valik binon so sevädik sis lunüp... das igo binosöv jemik ad sagön..."

1896.

NOET TRADUTANA. Nems Polänik pepenons ma lotograf Polänapüka, do lautan ägebom penuli me lafab Rusänapüka. Zif: ‚Święciany‘ < nu sevädon ön nem lietuvik: ‚Švenčionys‘. El ‚Boleś‘, äsä klülös ma koned it, binon löfülanem tefü fom rigik: ‚Bolesław‘. Zuo vöd: ‚boleś‘ (u ma sotül pronik sevädikum, kel pemänioton in koned at: ‚boles't‘) in dialegs Rusänapüka kanon sinifön malädi. Ba atos binon te kobojen fädik, ab lautan id äkanom-la lüjonilön ad stad malädülik jipösoda magälöfik. Zuo ladyek spika pöpik ko stamäd ot (‚boleznyj‘) labon sinifis: „digik“, „löfik“. Spik ela Teresa labon patis Polänapükik ömik, samo lüspikoti: ‚panie‘ (= o sö! o hisiör!). Reidans Rusänapükik küponsöv modi fuginänapükik notodama pö lüspik (näi subsat: ‚panie‘): in Rusän no kösö moy ad nemön meni ma cal u dinit. Ye binos dotabik, das igo in Polän stukot somik lüspika binon-la mögik tefü studan (tapladü notodots suvöfik: ‚pan profesor‘ [söl: profäsoran], ‚pan doktor‘ [söl: sanan]). Zuo jiel Teresa gebof notodamodi no=Rusänapükik e ba no=Volapükiki, mäniotölo anna lüspikäbi medü värba foms pösoda kilid. Desino ekipedob patöfi bisarik at spika ofik. ■

KONOTÜL.

Nimikan lupik (‚Werwolf‘): ‚Petr‘, viovemo ästeifom, no äplöpom ad dagetön karieri stelavik. Logölo lü mun medü daleskop, ai bosilo ärorom. Patöf at äfavükon jäfüda=kompenanis e vemo ävutükon cifefi omik. Pö jenet somik karier kinik ämögon-la! Zuo el Petr äfidom menis.

DOG ELAS ,BASKERVILLES’.

Fa hiel ,Arthur Conan Doyle’. Petradutöl fa hiel ,Oleg Temerov’.

Tradutod papübön bai koräkots pülik fa hiel ,Daniil Morozov’.

KAPIT VELID. ELS ,STAPLETONS’ DI ,MERRIPIT HOUSE’ (5).

„ATOS BINON DREAMÖP SEVÄDIK:
,GRIMPEN’.”

Bos braunik ärölon oki ed amufedon in jugs grünik. Poso särvig lunik demü dol ädremilöl pitenükon löpio, e vokäd lejeikik ispearükon leogi love maräd. Atos iflodöfükon obi dub ledred, ab nevs kompenana obik äjinons nämöfikums, ka uts obik.

„Emoikon!” äsagom. „Mar emosumon oni. Nims tel ünü dels tel, e ba mödo mödikumo, ibä kösömikons ad tävön usio pö stom sigik, e neai suemons disti, jüs mar ogleipon onis. Dreamöp sevädik at: ,Grimpen’< binon top badik.”

,Stapleton’ äsmilom. „Atos binon dreamöp sevädik: ,Grimpen’,” äsagom. „Step pölik pö top et malon deadi pro men u nim. Ebo ädelo eloegob goulön jevodili bal topikas lü on. No efägon ad gekömön. Eloegob lötirön oni kapi okik saidiko lunüpiko se marädaläned, ab fino enütiron oni. Igo pö säsums sigik nese fos ad lovegolön love on, ab pos fluküp reinöfik at top usik binon vemo risädik. Ab ga kanob tuvön vegi lönik ebo lü zän ona e gekömön lifiko. Nämätü saludan: ,George’, ekö! jevodil neläbik nog ball!”

„Ab esagol, das kanol-li dudranön ini on?“

„Si! usio vegils ömik dabinons, kelis men skilik kanon begolön. Etüvob onis.“

„Ab kikodo vilol-li tävön ini top so jeikik?“

„Soö! logol-li lubelis etflano? Binons nisuls voik pe-
deditüköl valaflano fa mar nebegolovik, kel züon onis ya dü
yels mödik. Us planis e pabis seledikis kanoy getön, üf
sevoy, vio rivön onis.“

„Osötob steifön ad xamön benofäti obik seimüpo.“

Ästunolülogom obi. „Godo sädesinolöd tikamagoti somik!“
äsagom. „Odöboböv demü deadam olik. Lesiob ole, das mö-
god nonik pülikün geköma ola ön stad lifik odabinonöv.
Atos mögon te dub memäl tefü mäks topädik komplitik
semik, kelosi sevob.“

„He!“ ävokädob. „Kis atos binon-li?“

Hag lunik nelaodik ä nebepenamoviko lügik ispearikon
love mar. Äfulükon luti lölik, ab ga änemögos ad fümükön,
kitopao ätonon. De mur dumik icenon ad ror donöfik,
e täno ige-cenon dönu ad mur glumidik peböl. „Stapleton“
älogedom obi ko notodot bisarik su logod okik.

„Kio nekösömik top at binon: maräd!“ äsagom.

„Ab kis üfo atos binon-li?“

„Feilans lesagons, das Dog elas ‚Baskervilles‘ somo lä-
vokon lefanäbi okik. Ya äililob atosi ömna büikumo, ab neai
sovemo laodiko.“

Ilovelogob, labölo jeiki pö ladäl, kamaläni gianik geiliku-
möl fagio, stenöfiki dub diledils grünik jugas. Nos ämufon
ad givön mali lifa pö spad veitik plä pär rabas, kels ägra-
tons laodiko de klifatipot pödü obs.

„Binol kulivan. No kredol nesiämi somik, vo-li?“ äsagob.
„Kise kodidol-li toni so bisarik?“

„Mars jafädons noidis bisarik semikna. U binos sad
släma, u löpikam vata, u bos somik.“

„Nö! nö! at äbinon vög lifota.“

„Soö! ba so äbinos. Älielol-li föro vokädön boturi?“

„Nö! neai.“

Fövot ponotükon.

NOTED YELA: 1887.

,KUBICS RUDOLF'

in **,München'**, tö ,Rindermarkt 12/II',

komandom Vpanes valik **Vpa>mäkotis** lejönik gütiko pemekölis, kels suämöns

a) pro söls as blötanad:

a samäd bal makis 1,60

ä) pro läds as peänadek särvigik:

a samäd bal makis 2,50

} keninükamü tanod

ko köls Vpik kil.

Mäkots at jenöfükons diseini plagik ad pagebön noe aldeliko abi pötü zäls. Pö jenet lätik palenlabons su tanod Vpik len blötaflan nedetik.

Mäkots at kanons pagebön as med dientifükama odas e fa klubs topik e fa Vpans balatik tala ed ejäfidons balidnaedo as sevädova mals somik pötü kongred bevünetik telid Vpanas in ,München' tü 1887 gustul 6—9.

Mäkots at papreparons tö sevädik febodastitod lekanik söla:

,Aufleger Otto' in ,München'.

Dalaban päta gitöfik tefü fom e selan leteik binom **,Kubics Rud.'** tö ,München', ,Rindermarkt 12/II'.

(Ma „Cogabled“.)

NOET REDAKA. Sevobs saidikosi dö Volapükaköls kil, ab kis äbinon-li blötanad Volapükik? Ba äsümöns boso ad manidek ut, kel palogon len gun datuvala su magods anik.

Demals volapükik.

Blötanads plo söls, a samad maks 1.60 | ninkikü tan
» » läds, » » » 2.50 | kilkölik

Demals at pepoloms pötü kongef in München. Label fomajela gitik e seel lebalik: Kubics Rudolf in München, Rindermarkt 12.

Noted sümik se Volapükagased fa ,Obhlidal'.